

Звіт про наукову роботу кафедри

іноземних мов для природничих факультетів за 2023 р.

Кафедральна тема: назва, науковий керівник (наукова ступінь, звання, посада), термін виконання, кількість виконавців.

1. **Назва науково-дослідної теми факультету іноземних мов:** «Германські і романські мови: структурно-семантичні та когнітивно-дискурсивні особливості, проблеми перекладу та викладання».

Науковий керівник – д.ф.н., проф. Осовська Ірина Миколаївна.

Термін виконання – 2020-2025 рр.

Кількість виконавців у 2023 році – усього 15 викладачів (штатних): 5 доцентів (штатних); 5 асистентів, кандидатів філологічних наук (штатних), 1 кандидат педагогічних наук, 4 асистентів без наукового ступеню (штатних).

Наукові результати отримані при виконанні теми у звітному році.

1. У 2023 році характеристики різнорівневих одиниць германських та романських мов розглядалися викладачами кафедри з урахуванням їх семантичних, функційних, прагматичних, дискурсивних та картино-мовних особливостей в руслі структурної, когнітивної та комунікативної лінгвістики, лінгвоконцептології, лінгвістики тексту, дискурсології, методики викладання та вивчення іноземних мов. Для досягнення мети третього етапу роботи над науково-дослідною темою факультету іноземних мов викладачі працювали за темами своїх дисертацій, проводили наукові розвідки у галузі германського мовознавства, лінгвістики і методики викладання мов та презентували результати досліджень.

Висновки висвітлено у наукових публікаціях та впроваджено у практичні заняття нормативних курсів і спецкурсів іноземної

мови за професійним спрямуванням, професійної іноземної мови (англійської та німецької), практикумі особистої та професійної іншомовної комунікації, наукової іноземної мови, ділової іноземної мови, професійної іншомовної комунікації, академічного письма і риторики іншомовного спілкування для студентів природничих, інженерно-технічних та точних наук.

Доцент **Манютіна О.І.** продовжує дослідження гендерної стратифікації сучасної англійської мови з акцентом на способах утворення та використання лексичних одиниць окремою спільнотою, у політичному дискурсі. Паралельно триває дослідження інноваційних методик і технологій викладання англійської мови, аналізуються можливості імплементації найкращих сучасних практик у викладанні англійської мови за професійним спрямуванням, ділової та академічної англійської мови, англійської мови для викладачів фахових дисциплін. Також опрацьовується фахова термінологія за спеціальністю «Середня освіта. Математика» у рамках нового курсу Professional Foreign Language Communication (Професійна іншомовна комунікація) для другого (магістерського рівня вищої освіти). Ведеться робота над укладанням фахового англо-українського термінологічного глосарію із зазначеної спеціальності. Результати дослідження використані для укладання навчально-методичних матеріалів для зазначеної спеціальності.

Тематика наукового дослідження доцента **Венкель Т.В.** – науково-технічний термінологічний простір англійської мови. Ведеться опрацювання фахової термінології за спеціальністю «Кібербезпека», результати дослідження використані в процесі укладання навчально-методичних матеріалів із зазначеної спеціальності для дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням/ Англійська мова професійного спілкування». Триває робота над укладанням фахового англо-українського термінологічного глосарію із спеціальності «Кібербезпека». Також викладач виконує письмовий і усний (синхронний, послідовний) переклад і редагування англомовних текстів наукових публікацій, а за результатами наукових розвідок у співавторстві з фахівцями університету Коньянг (Республіка Корея) опубліковано низку праць, які входять до наукометричної бази даних Scopus.

Доцент **Гіков Л.В.** займається дослідженнями, присвяченими аналізу структурних, семантичних і функційних особливостей німецької фахової мови геології.

Доцент **Кшевецький В.С.** упродовж 2023 року займався забезпеченням організаційної та інформаційно-аналітичної підтримки Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, зокрема підготовкою аналітичних записок, аналітичних довідок, доповіді про якість вищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства. За результатами роботи було опубліковано Річний звіт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Доцент кафедри **Мудра О. В.** досліджує етапи підвищення якості вищої освіти, рівні розвитку професійно-комунікативної компетентності майбутніх спеціалістів з інформаційних технологій, та організацію самостійної роботи студентів денної і заочної форм навчання, яка здійснюється в умовах змішаного традиційного і дистанційного навчання. Опубліковано статтю у фаховому виданні категорії Б та тези у матеріалах міжнародної конференції.

Доцент кафедри **Тоненчук Т.В.** висвітлює у наукових публікаціях ефективність методів і прийомів викладання курсів іноземної мови під час змішаної форми навчання, а саме: підходи до диференціації навчання на заняттях з професійної англійської мови для студентів ІТ-сфери, переваги Flipped Classroom Approach у викладанні англійської мови для професійного спілкування, досліджено ефективність курсу на платформі Moodle як інструменту для підтримки онлайн викладання, а також можливості навчання медіаграмотності студентів на заняттях з англійської мови. Крім того у 2023 р. викладач аналізувала тенденції до інтернаціоналізації вищої освіти в Європі. За результатами розвідок підготовано 2 статті і 3 тез міжнародних конференцій.

Асистент кафедри, к.ф.н. **Маковічук Л.В.** займається розглядом актуальних проблем формування компетентності викладача у сфері змішаного та онлайн-навчання, розглядає специфіку застосування змішаного і онлайн-методів навчання як засобу покращення рівня вищої освіти студента, описує сучасні особливості та проблеми дистанційної освіти, основ розвитку

навичок аудіювання, формування граматичної компетентності у студентів гуманітарного спрямування. Висновки опубліковано у статті (WebofScience) та низці тез міжнародних конференцій.

Асистент кафедри, к.ф.н. **Мельничук Н.О** досліджує особливості лінгвальних презентацій емоційних станів за допомогою прикметників в англійськомовній картині світу, а також їхні семантичні особливості. За результатами розвідок опубліковано статтю у періодичному науковому виданні, що включено до наукометричної бази WebofScienceCoreCollection, а також дві статті у фахових виданнях, які входять до наукометричної бази даних IndexCopernicusInternational.

Асистент кафедри, к.ф.н. **Паров'як І.І.** продовжує працювати над науковою темою «Експресивний синтаксис німецького постмодерністського тексту». Зараз дослідження зосереджені на графічному та синтактико-стилістичному симбіозі німецького тексту.

Асистент кафедри, к.ф.н. **Цинтар Н.В.** досліджує гендерний аспект категорії емотивності в англійській художній літературі XIX та XXI століття на вербальному та когнітивному рівнях та закономірності функціонування іменників і дієслів в термінологічному дискурсі. Опубліковано 1 статтю у фаховому виданні, яке входить до наукометричної бази даних IndexCopernicusInternational, та 2 публікації тез із участю в міжнародних конференціях в Польщі та Болгарії.

Асистент кафедри **Бортник С.Б** вивчає методику викладання іноземних мов на неспеціальних факультетах, а саме, дослідила особливості навчання реферуванню та анотуванню фахових іншомовних текстів у підготовці студентів немовних спеціальностей та особливості міжнародних тестів на рівень володіння англійською мовою і їх важливість в процесі академічної мобільності. За результатами розвідок опубліковані тези на міжнародній конференції з методики викладання, а також зарубіжній конференції у Молдові з питань євроінтеграції науки та освіти.

У коло інтересів асистента кафедри **Боцвінка Л.М.** входить дослідження австралізмів в англійській мові та аналіз

психологічних і лінгвістичних здібностей студентів до вивчення іноземної мов.

Асистент кафедри **Мельничук Р. І.** комплексно досліджує різнопланове явище фоносемантизму у сучасній німецькій мові, зокрема особливості функціонування фоносемантичних констант у німецькій фонологічній системі з урахуванням аспектів синхронії та діяхронії і з позицій нового когнітивного напрямку у розвитку фоносемантики. За результатами розвідок у 2024 році заплановано публікацію двох статей у фахових виданнях, які входять до наукометричної бази даних IndexCopernicusInternational і тез до матеріалів міжнародних українських конференцій.

Асистент **Симака А.** фокусує увагу на особливостях лінгвальних презентацій емоційних станів за допомогою прикметників в англійськомовній картині світу, а також їхніх семантичних особливостях. Опубліковано статтю у періодичному науковому виданні, що включено до наукометричної бази Web of Science Core Collection, а також дві статті у фахових виданнях, які входять до наукометричної бази даних IndexCopernicusInternational. Основні наукові інтереси викладача – сучасна новелістика, глобалізаційні впливи на літературу (література і соціум у глобалізованому світі). Біографічний метод як спосіб вивчення літератури на підставі виявлення її зв'язку з біографією письменника.

Асистент **Шенько М.М.** досліджує семантичне ранжування модальних конструкцій, семантика яких містить оцінку мовцем ступеня ймовірності того чи іншого факту в минулому, сьогодні, в майбутньому.

Викладачі кафедри доц. **Венкель Т.В.** та ас. **Мельничук Н.О** входять до редколегії журналу «Безпека інфокомунікаційних систем та Інтернету речей» Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, який публікує рукописи, що містять результати фундаментальних і прикладних наукових досліджень, а також оглядові статті за тематиками журналу англійською мовою.

Досягнення провідних наукових шкіл за звітний рік.

1. Викладачі КІМПФ активно залучаються до виконання завдань науково-дослідної тематики кафедр та інститутів ЧНУ імені Юрія Федьковича, співпрацюють із фахівцями та студентами різних факультетів. Викладачі впроваджують сучасні освітні технології, що враховують особливості практичної підготовки до фахового спілкування іноземною мовою, що безумовно сприятиме розширенню можливостей працевлаштування майбутніх фахівців. Опрацьовуються методи, прийоми і засоби, які відповідають сучасним соціальним, фаховим та інтелектуальним особливостям тих, хто навчається за спеціальностями природничих, точних та інженерно-технічних наук.

Реалізація можливостей професійного розвитку викладачів англійської та німецької мов за професійним спрямуванням та фахових дисциплін іноземною мовою відбувається за рахунок участі у семінарах, тренінгах, школах з підвищення професійної майстерності.

Ведеться активна співпраця з кафедрами іноземних мов ВНЗ України з метою удосконалення практичних навичок викладання фахової іноземної мови, підвищення рівня кваліфікації НПП, впровадження набутих знань на практиці і збагачення кафедральної бібліотеки науково-методичною літературою з провідних методик.

Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво

1. Доцент кафедри **Венкель Т.В.** продовжує співпрацю з фахівцями Університету Коньянг (Республіка Корея), спрямовану на спільну роботу з підготовки до друку наукових англійських публікацій за результатами наукового дослідження в галузі біомедичної оптики, матеріалознавства, голографії. Результат співпраці: 3 статті у співавторстві, участь у міжнародній науковій конференції "Кореляційна оптика-2023" (з друком матеріалів доповіді). У рамках співпраці з кафедрою радіотехніки та інформаційної безпеки ННІФТКН доцент **Венкель Т.В.** взяла участь у роботі 16 міжнародній конференції "Кореляційна оптика" ("Correlation Optics 2023") 18-21 вересня 2023р., яка проводилася у змішаному форматі – онлайн-презентації та

заходи наживо, а саме: участь у пленарному засіданні конференції 18.09 та роботі засідання секції (співавторство у доповіді "Zernikecoefficientsofdigitalholographicopticalelements", автори - Jung-YoungSon, TetianaVenkel, JungKim, J. M. Rodriguez-Ramos, J. G. Marichal-Hernandez; доповідач - Jung-YoungSon (Республіка Корея).

У рамках підписаного контракту з компанією ProfiSeaLtd. (Держава Ізраїль), що займається розробкою програмного забезпечення, доцент **Кшевецький В.С.** надавав консультаційні послуги у сфері інформаційних технологій і комп'ютерних систем.

Асистент кафедри **Боцвінок Л.М.** працює над налагодженням співпраці (обміну студентами, викладачами, проходження стажування) нашого університету з університетом Гданська Політехніка (м. Гданськ, Польща) та організовує проходження закордонної практики студентів туристичного відділення в компаніях AnexTour та CalypsoTour.

У 2023 р. триває участь викладачів кафедри у спільному проєкті МОН України, Міністерства цифрової трансформації України, UniversityofCambridge UIS, CambridgeUniversityPress&Assessment, Catalyst та ін. під назвою CambridgeEnglishEmpowerMoodle зі створення та апробації пілотного проєкту на платформі Moodle з вивчення загальної англійської мови на основі підручника Empower. На зустрічах формувалась і визначалась аудиторія курсів, пропонувались форми його використання, потенційні слухачі, рівні володіння мовою, з яких варто почати, обговорювались деталі пілотного проєкту, чутливість контенту, підготовлені відповідні пропозиції, проведений обмін думками з українськими та британськими колегами, досліджені практичні можливості окремих модулів курсу та організована інформаційна робота.

У березні 2023р. доцент кафедри **Тоненчук Т.В.** взяла участь у зустрічі альянсу університетів UNITA «Інтернаціоналізація навчальних програм через UNITA», що проходив в м. Турин, Італія.

У травні 2023 р. асистент КІМдПФ **ЦинтарН.В.** стала учасницею 25-го національного з'їзду TESOL-Україна, присвяченого темі «TESOL УКРАЇНА у військовий час: будівництва спільноти,

створення змін», проведеного за підтримки Регіонального відділу англійської мови Посольства США в Україні, а влітку 2023р. **Цинтар Н.В.** пройшла міжнародне стажування в Людвігсбурзькому Педагогічному Університеті в Німеччині в рамках проєкту DAAD program “UkraineDigital: Ensuring academics success in times of crisis”.

-

Конференції, семінари

1. На кафедрі організовано регулярну роботу кількох семінарів. На кафедральному **методичному семінарі** «Сучасні методи викладання іноземної мови за професійним спрямуванням» під керівництвом доцента **Гікова Л.В.** постійно обговорюється стан викладання іноземних мов на факультетах та в інститутах ЧНУ, проводиться наукова розвідка методики удосконалення викладання англійської та німецької мови. Методичні семінари, які регулярно проводяться на кафедрі, дають можливість продовжувати обмін набутим досвідом та корисною інформацією між викладачами кафедри. Так, у 2023 р. викладачі кафедри заслухали та обговорили виступи своїх колег за наступною тематикою:

доц. Мудра О.В. «Організація самостійного та дистанційного навчання майбутніх спеціалістів у системі Moodle» (березень 2023 р). Йшлося про організацію самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання, яка здійснюється в умовах змішаного традиційного та дистанційного навчання, дає змогу покращити професійну підготовку студентів, сформувати навички до самоосвіти, самопізнання, самовдосконалення й навчання впродовж всього життя.

ас. Бортник С.Б. «Особливості анотування та реферування фахових текстів» (квітень 2023) підкреслено важливість навчання навичкам анотування і реферування у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням та особливо актуальність для вивчення іноземної мови на магістерському рівні.

ас.Цинтар Н.В. «UkraineDigital: Ensuring academics success in times of crisis» (серпень 2023), викладач наголосила на необхідності імплементації європейських підходів до викладання іноземних мов в нашому університеті.

ас.**Боцвінок Л.М.** «Визначення психологічних та лінгвістичних здібностей студентів групи до вивчення іноземної мови» (жовтень 2023).

1. Усі викладачі активно залучені також до роботи **наукового семінару** з питань основних дослідницьких тенденцій у германському мовознавстві: семантики, фоносемантики та когнітивістики також під керівництвом доц. **Гікова Л.В.** Засідання проходять за попередньо затвердженим графіком. Так, наприклад:

ас.**Цинтар Н.В.** виступила на науковому семінарі кафедри з доповіддю про курс EmpowerMoodle – онлайн підручник, який рекомендовано використовувати як додатковий інструмент з вдосконалення рівня володіння мовою студентами 1 курсу в рамках РНП для окремих спеціальностей (вересень 2023)

ас. **Мельничук Р.І.** у листопаді виступила на тему «Нові аспекти у дослідженні фоносемантики», окреслила сучасну тенденцію у звуко символізмі, що спрямовується на переорієнтацію дослідження з описової лінгвоцентричної моделі на антропоцентричну парадигму, у якій вирішення завдань відбувається у тісному взаємозв'язку з людиною, її пізнанням, свідомістю, сприйняттям і мисленням.

1. Доц. Венкель Т.В. є членом оргкомітету міжнародної наукової конференції “CorrOpt” («Кореляційна оптика»), яка проводиться в Чернівцях раз на 2 роки – переклад офіційних заходів та організаційна діяльність. Тематика конференції включає в себе сингулярну оптику, нанооптику, голографію, фрактальну оптику, біомедичні пристрої і багато інших галузей досліджень у сфері оптики. Мета конференції - дискусія про новітні підходи та здобутки, пов'язані з методами кореляційної оптики для вимірювань оптичних полів, оптичної діагностики у різноматінтих сферах застосування. 18-21 вересня викладач взяла участь у 16й міжнародній конференції "Кореляційна оптика" ("CorrelationOptics 2023"), яка проводилася у змішаному форматі - онлайн-презентації та заходи наживо, а саме участь у пленарному засіданні конференції, 18.09, та роботі у засіданні секції (співавторство у доповіді "Zernikecoefficientsofdigitalholographicopticalelements", автори - Jung-YoungSon, TetianaVenkel, JungKim, J. M. Rodriguez-Ramos, J.

G. Marichal-Hernandez; доповідач - Jung-YoungSon (Республіка Корея).

Інтелектуальна власність

1. За звітний період науково-дослідна робота викладачів кафедри відображена у **31 публікації**, з них 4 публікації – у рейтингових закордонних виданнях, що входять до науково-метричної бази даних Scopus, 4 навчальних посібники, 2 публікації – у рейтингових виданнях, які входять до наукометричної бази IndexCopernicus, 5 публікацій у українських фахових виданнях категорії Б та ін. У 2023 р. колективом кафедри проводиться активна робота з розробки та удосконалення навчально-методичних комплексів різних дисциплін, розробляються МКЗД для нових бакалаврських та магістерських програм, постійно удосконалюються курси на платформах GoogleClassroom, Moodle. Усього кафедра забезпечує викладання 83 курсів дисциплін для різних рівнів вищої освіти, з них на платформі Moodle представлені понад **60 курсів**:

Створені для інформаційної і ресурсної підтримки курсу «Практика особистої та професійної комунікації» **Телеграм-канал English&Deutsch4Life&Career**, та **ChNULanguageCentre** – для Лінгвістичного Центру ЧНУ продовжують інформувати щодо нових трендів у вивченні німецької та англійської мови, регулярно поповнюються різноманітною корисною інформацією для зацікавлених студентів та викладачів.

Матеріали для реклами досягнень підрозділу

1. У 2023р. видано 4 посібники для студентів НН ІФТКН та факультету математики та інформатики, з них 2 подано в додатку 3 і 4:

BasicEnglishforMathematicians. Навчальний посібник з англійської мови для студентів математичного факультету / Укл. Н.В. Цинтар, О. В. Мудра – Чернівці, 2023. – 235 с.

1. Основна мета посібника – розвиток навичок читання фахової літератури та усного спілкування по темі зі спеціальності для студентів 1-2 курсів математичного факультету та тих, хто цікавиться даною галуззю науки. Лексичний матеріал посібника розширює словниковий запас фаховими термінами. Тексти супроводжуються вправами для закріплення прочитаного матеріалу та розвитку усного мовлення. Посібник також містить англо-український словник математичних термінів для полегшення роботи з фаховими текстами.

2. BusinessEnglish. Ділова англійська мова: навчальний посібник / упорядн. **О.В. Мудра, Н.В. Цинтар** – Чернівці, 2023. – 185 с.

У навчальному посібнику зібрано тексти та вправи ділової англійської мови, що спрямовані на поглиблення знань ділового професійного іншомовного спілкування; містяться рекомендації щодо ведення ділового листування та вправи на повторення граматичного матеріалу.

Рекомендовано для студентів спеціальностей «Комп'ютерні науки», «Інженерія програмного забезпечення», «Комп'ютерна інженерія», «Телекомунікації та радіотехніка») для викладачів іноземної мови а також тих, хто хоче поглибити рівень володіння діловою англійською мовою.

Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених:

1. Доценти кафедри **Манютіна О.І. і Венкель Т.В.** упродовж року консультують студентів, які займаються науковою роботою: допомагають у підготовці курсових робіт, написанні тез, підготовці до захисту магістерських робіт. Доцент **Манютіна О.І.** проводить практичні заняття з аспірантами ЧНУ імені Юрія Федьковича денної та заочної форми навчання за програмою «Академічне письмо і риторика іншомовного спілкування».

Робота англомовного освітнього Хабу «EnglishFriendlyEnvironmentBooster» наразі зосереджена на інформуванні студентів щодо освітніх можливостей, нових методик вивчення англійської мови, ініціатив з просування міжнародної мови та культурних подій за допомогою Телеграм каналів і сторінки на Facebook (адмініструє **Манютіна О.І.**)

Викладачі кафедри проводять лінгвокраїнознавчі заходи зі студентами природничих спеціальностей англійською мовою.

У січні 2023 року викладачі кафедри (доцент, к.ф.н. **Тоненчук Т.В.** та доцент, к.п.н. **Мудра О.В.**) підтримали ініціативу освітнього проєкту Студентського парламенту ЧНУ у партнерстві з Департаментом освіти і науки ЧОВА «Школа успішних випускників «НМТ на максимум», та провели заняття з англійської мови для майбутніх абітурієнтів.

Також налагоджена співпраця з обдарованими, зацікавленими й активними студентами в рамках роботи реферативних груп при **Лінгвістичному Центрі** університету. Доценти та асистенти кафедри мають багаторічний досвід викладання на курсах для студентів, аспірантів і викладачів, зараз працюють над удосконаленням методичного забезпечення викладання дисциплін на курсах та в реферативних групах. Розроблена програма для викладачів фахових дисциплін англійською мовою, програма з академічного письма, програма удосконалення та підготовки до ЄВІ для студентів 4 курсу, розроблена унікальна методика з підготовки до складання APTIS.

Лінгвістичний центр ЧНУ у 2022-23 р. надав освітні послуги з навчання іноземних мов у **3** групах слухачів курсів іноземних мов (англійська мова) різного рівня (2 групи в 1-му семестрі та 1 група в 2-му семестрі поточного навчального року). Контингент слухачів переважно складають студенти початкових курсів та аспіранти 1 року навчання, які прагнуть вирівняти власний РВМ, підвищивши його до необхідного B1/ B1+.

За бажанням слухачів та у відповідності з наказом ректора про організацію навчального процесу в університеті навчальний процес було організовано за змішаною формою навчання, проте переважала дистанційна форма. Освітні послуги було надано слухачам у повному обсязі.

У травні 2023 року навчання в ЛЦ ЧНУ успішно завершили **8** слухачів курсів (англійська мова), випускники виконали екзаменаційні тестові завдання та отримали сертифікати ЛЦ ЧНУ рівня B2.

У 2023 р. продовжувалася робота з адаптації наявних планів та програм до дистанційного формату навчання для забезпечення курсів різних рівнів; оновлювався банк тестових завдань та бібліотека навчальної літератури.